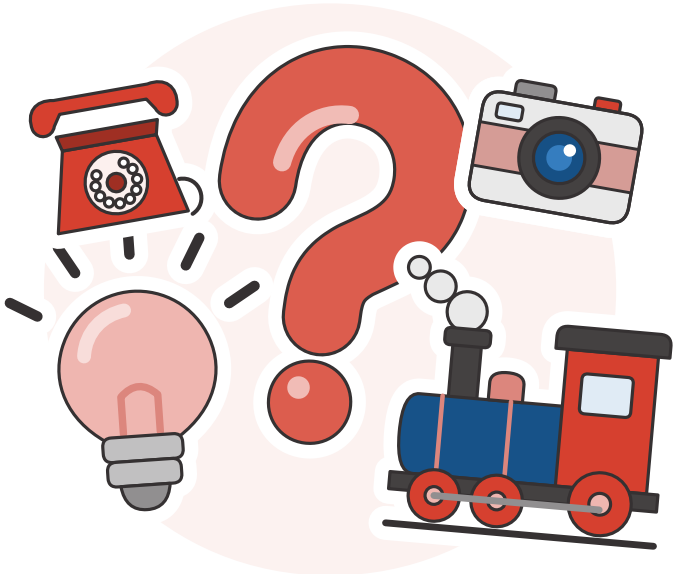
WARIES QUIZBOEKEN

De grote uitvindingenquiz

200 vragen met uitleg, om samen te spelen

Uitgeverij Waries

Zo speel je

In dit boek staan 200 vragen in 20 rondes van 10. Speel ze allemaal op één avond, of verdeel ze over een paar keer.

De quizmaster

Eén speler is de quizmaster. Die leest de vragen voor, houdt de tijd in de gaten en kijkt achterin het boek wat het goede antwoord is.

Teams

Speel alleen, met z'n tweeën of in teams. Elk team schrijft zijn antwoorden op een papiertje. Overleggen mag, voorzeggen niet!

Punten

Elk goed antwoord is 1 punt. Na elke ronde leest de quizmaster de antwoorden voor en noteert de punten op het scoreblad achterin.

De schatvraag

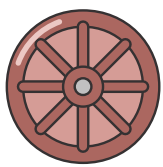
De laatste vraag van elke ronde is een schatvraag. Het team dat het dichtst bij het goede getal zit, krijgt 2 punten.

De uitleg

Bij elk antwoord staat een korte uitleg. Lees die hardop voor: zo steekt iedereen er iets van op, ook wie het fout had.

Soorten vragen

Elke ronde heeft een mix van vier soorten vragen.

MEERKEUZE
Kies uit vier antwoorden: A, B, C of D. Lees ze alle vier voor.

WAAR OF NIET WAAR
Een bewering. Klopt die, of klopt die niet?

OPEN VRAAG
Er staan geen antwoorden bij: dit moet je echt weten.

SCHATVRAAG
Noem een getal. Wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten.

Tips voor een geslaagde quiz

- Geef bij elke vraag ongeveer een halve minuut bedenktijd.
- Joker: elk team mag één keer per quiz een joker inzetten. De punten van die ronde tellen dan dubbel. Zeg het wel voordat de ronde begint!
- Gelijke stand aan het eind? Dan wint het team dat bij de laatste schatvraag het dichtst in de buurt zat.
- Speel je met jong en oud? Geef kinderen bij open vragen gerust een hint.

Zo vind je de antwoorden

Bovenaan elke ronde staat op welke pagina de antwoorden en de uitleg staan. Bij de antwoorden staat weer waar de vragen van die ronde beginnen.

Inhoud

Zo speel je **3**

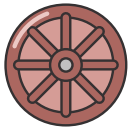
1 Uit de oertijd 6
2 Schrijven en drukken 8
3 De tijd gevangen 10
4 Licht in het donker 12
5 De kracht van stoom 14
6 Over het spoor 16
7 Op de weg 18
8 De lucht in 20
9 Op en onder water 22
10 Berichten op afstand 24
11 Radio en televisie 26
12 Rekenen en computers 28
13 Medische doorbraken 30
14 In de keuken 32
15 Handig in huis 34
16 Per ongeluk ontdekt 37
17 Uit de Lage Landen 39
18 Vrouwen met ideeën 41
19 Natuurkunde ontdekt 44
20 Nieuwe stoffen 46

Antwoorden en uitleg **48**
Scorebladen **68**

RONDE 1 · 10 VRAGEN

1 Uit de oertijd

Antwoorden en uitleg: p. 48

1 Welk dier werd als eerste door de mens getemd?

- **A** Het paard
- **B** De kat
- **C** De koe
- **D** De hond

2 Welke twee metalen smolt men samen om brons te maken?

- **A** Koper en zink
- **B** Koper en tin
- **C** IJzer en tin
- **D** IJzer en lood

3 WAAR OF NIET WAAR?

De oudste bekende potten van gebakken klei zijn ouder dan de landbouw.

4 Waarvan zijn de oudste bekende vishaken gemaakt, ruim 22.000 jaar oud en gevonden in een grot op het Japanse eiland Okinawa?

- **A** Van schelpen van zeeslakken
- **B** Van brons
- **C** Van mammoetivoor
- **D** Van vuursteen

5 Waartegen sloeg men een vuursteen om vonken te maken, voordat er staal was?

- **A** Barnsteen
- **B** Krijt
- **C** Pyriet
- **D** Graniet

6 **OPEN VRAAG**

Welke paddenstoel, die vooral op berken en beuken groeit, werd al meer dan 5000 jaar geleden gebruikt om vuur mee aan te maken?

7 In een moeras bij welke hoofdstad werd in 2002 een houten wiel gevonden van meer dan 5000 jaar oud?

- **A** Lissabon
- **B** Oslo
- **C** Ljubljana
- **D** Praag

8 **WAAR OF NIET WAAR?**

De ijzertijd kwam vóór de bronstijd.

9 Waarop kauwden mensen in Finland en Denemarken al zo'n 5000 jaar geleden, zoals vondsten met tandafdrukken laten zien?

- **A** Gedroogd zeewier
- **B** Bijenwas
- **C** Eikenschors
- **D** Berkenteer

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

In 1879 liet Werner von Siemens in Berlijn de eerste elektrische trein met passagiers rijden, op een rondje van 300 meter. Hoeveel mensen reden er in vier maanden mee?

7

RONDE 7 · 10 VRAGEN

Op de weg

Antwoorden en uitleg: p. 54

1 Hoeveel wielen had de auto waarvoor Karl Benz op 29 januari 1886 patent aanvroeg?

A Zes B Twee C Drie D Vier

2 **OPEN VRAAG**

Naar welk dier zijn de reflectoren in het wegdek genoemd die de Engelsman Percy Shaw in 1934 patenteerde?

3 In welke stad stond in december 1868 het allereerste verkeerslicht?

A New York B Berlijn
C Parijs D Londen

4 **WAAR OF NIET WAAR?**

John Boyd Dunlop was de eerste die patent kreeg op een luchtband.

9 **WAAR OF NIET WAAR?**

Een kristalontvanger, een heel eenvoudige radio, werkt zonder batterij of stopcontact.

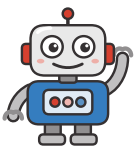
10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Uit hoeveel lijnen bestond het beeld van John Logie Baird in 1925?

12 RONDE 12 · 10 VRAGEN

Rekenen en computers

Antwoorden en uitleg: p. 59

1 Welk klein onderdeel, uitgevonden in 1947, verving in radio's en computers de grote radiobuizen?

- **A** De zekering
- **B** De weerstand
- **C** De transistor
- **D** De condensator

2 Wat vonden technici rond 1947 in een Amerikaanse rekenmachine, waarna ze het in het logboek plakten als 'eerste echte bug'?

- **A** Een mot
- **B** Een kakkerlak
- **C** Een muis
- **D** Een spin

3 In welk land bouwde Konrad Zuse in 1941 de Z3, de eerste werkende programmeerbare computer die helemaal automatisch rekende?

- **A** Engeland
- **B** Duitsland
- **C** De Verenigde Staten
- **D** Zwitserland

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Het Engelse woord serendipity, voor een gelukkige toevalsvondst, werd bedacht door de schrijver Horace Walpole in een brief aan een vriend. In welk jaar schreef hij die brief?

17

RONDE 17 · 10 VRAGEN

Uit de Lage Landen

Antwoorden en uitleg: p. 64

1 Welke maat, berekend uit je lengte en gewicht, heette oorspronkelijk de ‘index van Quetelet’, naar een Belgische geleerde?

- **A** Het intelligentiequotiënt
- **B** De bloeddruk
- **C** De body-mass-index
- **D** De hartslag in rust

2 Waarmee verdiende de Gentenaar Leo Baekeland zijn eerste fortuin, jaren voordat hij in 1907 de kunststof bakeliet uitvond?

- **A** Met fotopapier waarop je bij kunstlicht kon afdrukken
- **B** Met een nieuwe soort kunstmest
- **C** Met zeep die ook in zeewater schuimde
- **D** Met verf die niet afbladderde